

П'ять порад європейським металургам, як позбутися залежності від російського слябу - CEO Групи Метінвест спеціально для NV.ua

Заборона російського металопрокату в ЄС має поширитися на сляби у 2024 році. Але деякі виробники сталі кажуть про неможливість заміни джерела з РФ. Після окупації активів у Маріуполі ми повністю змінили ланцюги постачання і знаємо, як це зробити в ЄС.

Від редакції: В ЄС знов спалахнули суперечки щодо санкцій на російські товари. Введена заборона проти російського металопрокату продовжує діяти й мала поширитися на сляби у 2024 році. Проте деякі виробники сталі в ЄС (переважно з Чехії та Бельгії, які мають зв'язки з російськими металургами) вже підіймають у публічній площині тему відтермінування заборони на російські продукти, мотивуючи її неможливістю замінити джерела. Але, чи справді це проблема? Як європейцям знайти альтернативу постачанню з Росії?

Відразу відповім на головні запитання. **Що таке сляб?** Це прямокутна заготовка, напівфабрикат, що виробляється у сталеплавильних цехах та з якого потім виготовляється плоский прокат — рулони та листи.

Чи вдалося Метінвесту замінити сляби, які вироблялися в Маріуполі? Так, звичайно. Ми перебудували всі закупівлі та логістику, й усі наші прокатні активи в Європі працюють на слябах від інших постачальників.

Чи використовуємо ми російські сляби? Ні, звичайно.

Чи можуть європейці замінити російські сляби на своїх підприємствах? Так, звичайно. Потрібно трохи постаратися, пам'ятаючи, що до економічних питань тут долучаються й етичні. Бо купівля російських слябів — це підтримання режиму агресора й російського ВПК.

А тепер — докладніше.

Повномасштабне російське вторгнення в лютому 2022 року призвело до втрати Метінвестом двох ключових для групи металургійних комбінатів у Маріуполі — Азовсталі та ММК імені Ілліча. Ці два підприємства не лише забезпечували понад 50% виробничих потужностей компанії, а також були надійним постачальником слябів як для наших власних прокатних заводів у Західній Європі, так і для багатьох незалежних виробників у всьому світі.

Загалом обсяг глобального ринку слябів становить близько 30 млн тонн на рік, з яких до повномасштабного вторгнення понад 10% вироблялося маріупольськими комбінатами Метінвесту. Також понад 30% ринку займали російські постачальники, 25% — бразильські, а решту поділяли

виробники з різних країн світу.

Метінвест має три прокатні заводи в Західній Європі — Ferriera Valsider і Metinvest Trametal в Італії та Spartan у Великій Британії, які до 2022 року споживали щороку понад 1,2 млн тонн слябів, вироблених маріупольськими комбінатами. Логістична доступність, технологічні можливості, широка лінійка продукції та вертикальна інтеграція цих заводів зробили Метінвест надійним партнером у багатьох європейських будівельних проєктах, таких як, наприклад, будівництво моста в Генуї завдовжки понад 1 км.

Отже, з втратою маріупольських комбінатів перед Метінвестом постав новий безпрецедентний виклик. Компанія мала не лише забезпечити напівфабрикатами свої європейські підприємства, що завжди були вертикально інтегрованими в загальну структуру групи та на 99% використовували сляби Азовсталі та ММК імені Ілліча, але й забезпечити їхню прибутковість. І ми успішно впоралися з цим викликом і не тільки не зупинили виробництво, а й навіть зберегли завантаження заводів на майже довоєнному рівні.

Що ж нам допомогло у стислі строки впоратися з цією проблемою?

Швидкість ухвалення рішень. Ми реорганізували управлінську структуру й надали автономності підрозділу закупівель, що забезпечило відповідну гнучкість і ефективність у розв'язанні питань постачання. Це надзвичайно важливо в умовах волатильного ринку.

Диверсифікація постачальників. Сьогодні ми маємо понад 15 постачальників з Європи та Азії. Варто відзначити, що деякі з них до 2022 року практично не були представлені на ринку продажу слябів та виготовляли їх суто для власних потреб.

Переорієнтація виробництва відповідно до кон'юнктури ринку. Один із наших заводів до 2022 року виготовляв переважно гарячекатані рулони й значно менші обсяги товстого листа, проте у 2023 році ми переорієнтували процес на виробництво товстолистого прокату. Адже це мало більшу прибутковість у нинішніх умовах.

Пошук нових ринків збуту. До 2022 року продукція наших європейських заводів практично не продавалася у країнах Центрально-Східної Європи у зв'язку з тим, що ми фокусувалися на продажу продукції з наших маріупольських комбінатів. Крім того, на цих напрямках історично високою була присутність російських виробників. Сьогодні ця територія стала певною мірою «блакитним океаном» із величезним незадоволеним попитом і, як наслідок, непоганими цінами.

Пошук внутрішніх нестандартних рішень. Метінвест завжди виготовляв сляби лише на своїх маріупольських комбінатах. Виробництво напівфабрикатів на Запоріжсталі для третіх осіб не розглядалося через технічні та технологічні обмеження. Втім, коли постало це питання, фахівці комбінату змогли налагодити виробництво слябів, придатних для прокатування базового сортаменту європейських заводів. Ці сляби в певному обсязі вже використовують наші італійські заводи, найближчим часом плануємо розпочати виробництво листа з них і на британському Spartan.

Тож, що робити європейцям у цій ситуації? Чи потрібно підтримувати сталеву галузь країни-агресора заради власного комфорту? Чи докласти зусиль, відмовитись від російської продукції та перестати спонсорувати вбивство мирних українців? Запитання зовсім не риторичне. Але точно можна стверджувати, що забезпечення безперервного та, найголовніше, прибуткового виробництва листового прокату без використання російських напівфабрикатів не лише посилює, а й критично важливе завдання для європейських виробників.

В умовах зниження споживання сталі в ЄС протягом останніх двох років на 7% та 5% відповідно європейським виробникам варто розглянути можливість використання незадіяних потужностей для виробництва та постачання напівфабрикатів на внутрішній ринок ЄС.

Насамкінець хочу зазначити, що сьогодні не лише європейські контролювальні органи вимагають від виробників документи, що доводять відсутність сталі російського походження у складі кінцевих продуктів. **Більшість споживачів самі відмовляються ставати спонсорами війни й не купують листового прокату, виготовленого з російських слябів.**

І в цьому контексті рішення європейського регулятора заборонити імпорт готової продукції зі сталі російського походження і водночас залишити шпарину у вигляді тимчасових дозволів для напівфабрикатів виглядає нелогічним. Відповідну позицію займає і Європейська сталеливарна асоціація Eurofer, що виступила із заявою про необхідність відхилити додаткові запити на звільнення від заборони на імпорт російської сталі від декількох країн-членів, що захищають прибуткові бізнес-моделі окремих прокатних заводів. Сподіваюся, що запланована на 1 вересня 2024 року заборона експорту російських слябів, так само як і запланована на 1 квітня заборона експорту російської сталевих заготовки до ЄС, запрацюють, перекинувши таким чином ще один канал залежності Євросоюзу від країни-агресора.

